

בילעין כמשל - איך זה עובד באמת

:: דני זמיר

לפני כמעט שנתיים כתב דני גוטווין באתר YNET את הדברים הבאים: "ככל שהנואשות החברתית תחריף, תתעצם ההיצמדות לשטחים. לפיכך, התנאי להתנתקות מדינית הוא התחברות חברתית. ישראל המפוצלת בין עניים לעשירים היא המתכון להמשך הסטטוס-קוו המדיני והחברתי. מי שמעוניין בקידום ההתנתקות, ולא רק מעזה וצפון השומרון, אלא מהשטחים בכלל, חייב לנקוט מדיניות שתבטל את ערכם כמנגנון פיצוי למעמדות הנמוכים. זאת באמצעות כינון מדיניות רוחה עדכנית, שתבטיח צדק חלוקתי, סולידריות חברתית וכבוד אנושי. הכחשת הזיקה שבין החברתי למדיני, לה שותפים השמאל והימין, היא אחד מהיסודות המבטיחים את המשך הכיבוש מבחוץ והנישול מבפנים. המפתח לשינוי מצוי אפוא במדיניות שלא נוסתה עד כה: "רווחה תמורת שטחים".

תושבי בילעין - כ-2,000 דונם - בנוסף לאלה שכבר נגזלו מהם בעבר. מדובר באדמה שנגזלה מן החקלאים של בילעין למען הרחבה עתידית של מודיעין עילית, ולמטרה זו בלבד.

כיצד נגולות אדמות בשטחים?

הגזל החוקי נעשה באמצעות יישום שקרי ומניפולטיבי של חוק הקרקעות העותמני. על פי החוק, אם אדם שהנו בעל קרקע חקלאית הרשומה על שמו במרשם האוכלוסין ('טאבו') חדל לעבד את האדמה שלוש שנים ברציפות, הקרקע נחשבת לאדמת מדינה והחזקה עליה עוברת למדינה. ביהודה ושומרון הסמכות להכרזה על קרקע כקרקע מדינה ניתנה לממונה מטעם הממשל הצבאי.

בין השנים 1977 ל-1992 רשם 'הממונה על הרכוש הממשלתי הנטוש ביהודה ושומרון' 908,000 דונם כ'אדמות מדינה'. הליך זה הוקפא לארבע שנים בזמן ממשלת רבין וחודש בשנת 1997. חלק ניכר מהקרקעות שהוכרזו כאדמות

בכוונתי לנסות ולהסביר כיצד זה עובד. המקרה הנבחר הוא זה של מודיעין עילית ואני מסתמך על פרסומי 'בצלם', על מאמרים של גדי אלגזי ומאמרים נוספים בעיתון הארץ בכדי להדגים איך זה עובד שם.

סודיעין עילית - תעודת זהות

מודיעין עילית הוקמה בשנת 1993 כעיר חרדית שנועדה לקלוט משפחות חרדיות עניות וגדולות מירושלים ובני ברק הזקוקות לדירור זול וזמין. העיר כוללת כיום כ-28,000 תושבים, ובתכנון האב שלה היא מיועדת להכיל 150,000 תושבים בשנת 2020. היא הוקמה מעבר לקו הירוק, לא רחוק ממנו, על אדמות שהופקעו או נלקחו מתושבי חמישה כפרים פלסטינים: נייעלין, חרבתא, ספא, בילעין ודיר קדיס.

גדר ההפרדה שמוקמת עתה בין מודיעין עילית לבילעין הסמוכה מביאה לאובדן מחצית מאדמות

מיותר לציין שאף לא אחד מן הבתים נהרס, לא הוציא צווי הריסה, איש לא נקנס ולא הוגשו כתבי אישום נגד פורעי החוק האלו. המינהל האזרחי הוציא צווי הפסקת העבודה, אך זה לא הפריע ליזמים ולקבלנים שידעו כי אינם צפויים לענישה על אי התייחסותם לצו.

העולם הגלובלי החדש, להביא את הניצול הביתה. (ועוד מבקש תמיכה ממשלתית ומחיאות כפיים...)

אז מה עושים כדי להפסיק את זה?

מקימים מחדש את מדינת הרווחה בתוך הקו הירוק. מדינה שדואגת לבנייה ציבורית מסובסדת למגורים עבור משפחות מעוטות הכנסה בתוך ישראל - חרדים וחילוניים; קורסים מקצועיים ממשלתיים והשכלה רחבה לכל דורש; העלאת שכר המינימום; הקפדה על אכיפת חוקי עבודה; שיקום מערך הקצבאות של המוסד לביטוח לאומי; ביטול העסקת עובדים דרך חברות העושה הקבלניות; הפסקת ייבוא עובדים זרים; מדינת רווחה של ממש המעניקה זכויות בלתי-מותנות בשייכות אתנית ובמעבר להתנחלויות יגרמו לתושבי מודיעין עילית ובית"ר עילית, מעלה אדומים ואריאל לחזור הביתה.

אני בטוח ממעמקי הכרתי וליבי שאיש אינו רוצה לבנות ביתו על גזל ולהפוך את עצמו ואת ילדיו לבשר תותחים הסופג את זעם הנגזלים והנעשקים. איש אינו רוצה להיות כצמית של חברת הייטק שמשלמת לו שכר מגוחך תחת האיום שכל דרישה לשינוי התנאים ושיפורם תביא להעתקה מיידית של החברות מההתנחלויות לשדות גזל חדשים שבהם מצוי כח אדם צייתן וכנוע אחר. רק דרישה עקבית לצדק חברתי יכולה לפרק את הקואליציה הפוליטית-חברתית בין בעלי ההון להתנחלויות, בין האוליגרכים הישראלים החדשים ללאומנים הישראלים הישנים ולפתוח את הדרך לכל מנושלי החברה הישראלית להיחלץ מזרועות קואליציית הרשע של מטריקס, יזמי הנדל"ן ומטרופי הסיפוח.

צדק חברתי ומדינת רווחה בגבולות הקו הירוק מנוגדים לאינטרסים של יזמי נדל"ן מטורפי סיפוח ומתעשרי הייטק. אבל הם האינטרס העיקרי שלי כצינוי הומניסט שחושב שצינונות מחייבת חברה הוגנת ולא נצלנית. הם האינטרס האמיתי של מי שלא מתעייף מהפרטים ושלא נואש מהתקווה שנשאו בחובם ובציקלונם, גורדון, ברנר, ברל, חנה סנש, לובה אליאב ועוד רבים משניתן להזכיר כאן. רבים שהמשותף להם היה חלום ואמונה יוקדת שבערו בתוכם וצינו עליהם ללכת ולהיות שותפים למעשה התקומה הנועז, לתעודת גורלנו שנכתבת בידי בני אנוש, יהודים ששבו לארץ ישראל: להיות עם חופשי, חופשי מניצול וחמס, בארצנו, ארץ ציון וירושלים.

מעורבת בסיוע עד מעל לצוואר: משרד התעשייה המסחר והתירות אישר קורס מקצועי עבור שלושים וחמש מן הנשים. משרד האוצר מסבסד את הפרויקט בסך 1,000 שקל לחודש לעובדת.

חזון אחרית הימים?

לא ממש. ובכן, עצוב ולא מפתיע, אבל המוטיבציה האמיתית היחידה שיש למטריקס להעסיק את החרדיות שנאלצו לעבור להתגורר במודיעין, הוא האינטרס לנצלן בלי בושה לטובת השאת הרווח העצמי של מטריקס. שכרן של העובדות היעילות והחרוצות במטריקס הוא פחות ממחצית שכרו של מתכנת מקביל באזור המרכז. לכן בעוד שמטריקס מציעה ללקוחותיה שעת עבודה של עובדותיה במחיר של 18-20 דולר לשעה, היא משלמת לעובדות עבור אותה שעה שכר מינימום - כארבעה דולרים. וההפרש? ההפרש כולו קודש למטריקס גואלת האדמות והחרדיות.

בואו נעשה רגע חשבון קצר: את שכר החרדיות שמועסקות ב'תלפיות' ומתמחות בעיקר בשפות התכנות ג'אווה ודוט נט, צריך להשוות לשכר בארץ. יוני שדמי, כתב מעריב, מצא שמתכנת מתחיל עם אותן התמחויות יכול לקבל בישראל בערך עשרת אלפים שקל לחודש, מתכנת מנוסה מעט יותר יקבל חמישה עשר אלף שקל, ומתכנת מעולה ומנוסה, יקבל יותר מעשרים אלף שקל בחודש (עובד הייטק אמריקני לשם ההשוואה מרוויח בממוצע 26 אלף שקל בחודש). תלפיות מפרסמת כאמור שהיא משלמת לעובדות החרדיות החרוצות והצייתניות שלה פחות מ-5,000 שקל, החל מהשנה השניה, כשאלף ש"ח מתוכם המדינה מחזירה למטריקס....

חברות ההייטק חוברות ליזמי הנדל"ן ולקבלנים. כולם נהנים מכך שמדינת ישראל מעמידה לרשותן חנם אין כסף (או תמורת טובות הנאה שאיננו יודעים עליהן ואשר משמנות את גלגלי המערכת הפוליטית) אדמה זולה - אדמת גזל; משאבים ממלכתיים - שוטרי מג"ב וצה"ל (זה אנחנו), וכוח-אדם כנוע, צייתן, חרוץ וממושמע (במקרה של מודיעין עילית - החרדיות תושבות המקום שאין להן כל מקור פרנסה אלטרנטיבי ממשי אחר).

הריעו הידד ומחאו כף ללבייב את נתניהו את מטריקס, שמצאו בהתנחלות קרובה, כחצי שעה מתל-אביב, תחליף לכוח האדם ההודי הזול והבהירו לעולם: הגלובליזציה זה כאן! כך מתגלה הקפיטליזם הישראלי במלוא כיעורו: קפיטליזם קולוניאלי שמתיימר בהשראת

אני בטוח ממעמקי הכרתי
וליבי שאיש אינו רוצה לבנות
ביתו על גזל ולהפוך את עצמו
ואת ילדיו לבשר תותחים
הסופג את זעם הנגזלים
והנעשקים

רבים שהמשותף להם היה
חלום ואמונה יוקדת שבערו
בתוכם וצינו עליהם ללכת
ולהיות שותפים למעשה
התקומה הנועז, לתעודת
גורלנו שנכתבת בידי בני
אנוש, יהודים ששבו לארץ
ישראל

דני זמיר הוא
ראש המכינה
על-שם יצחק רבין
בסמינר 'אורנים'